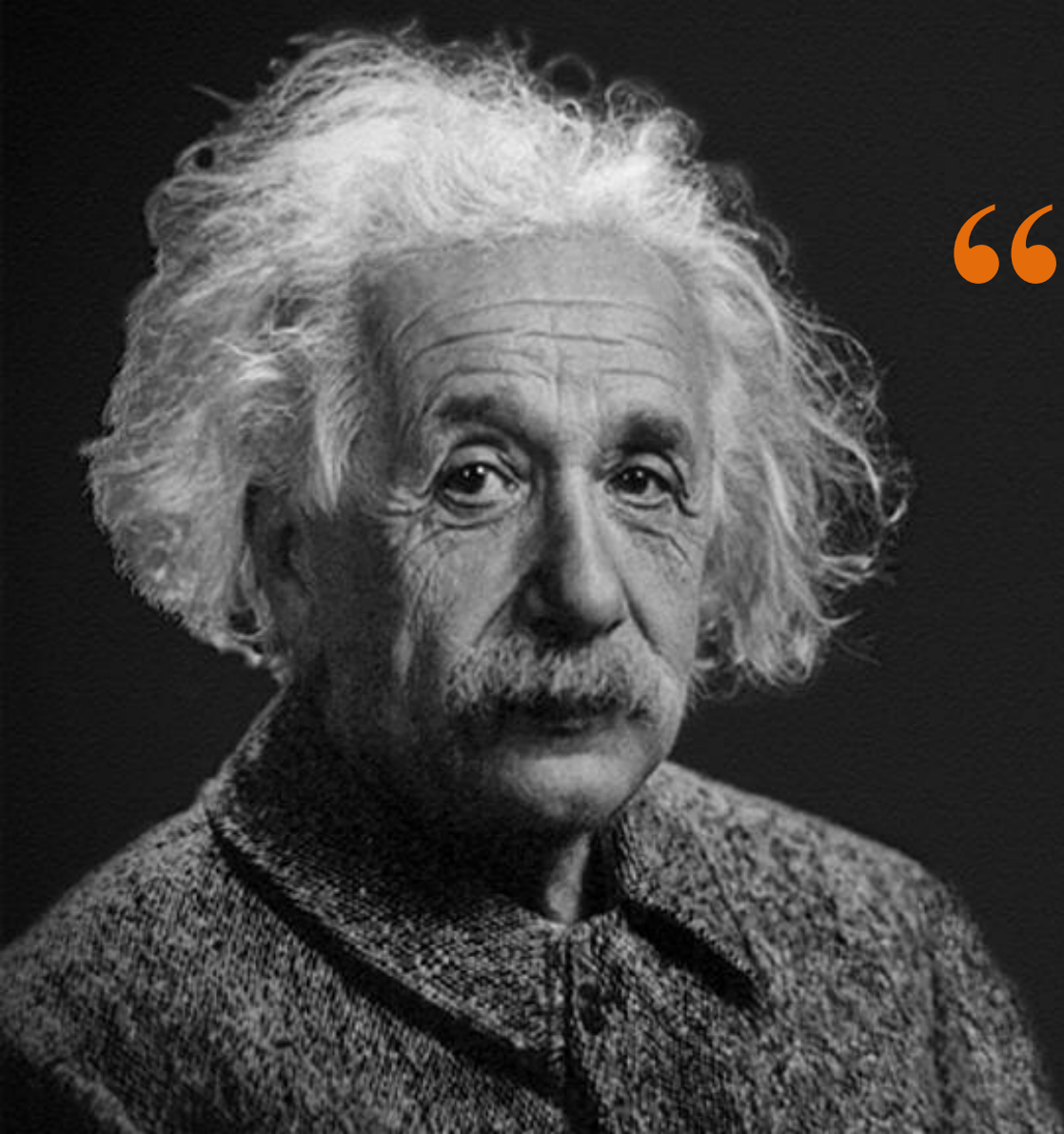


# Vienkāršās valodas principi un ieteikumi



Aiga Veckalne  
aiga@pieturzimes.lv  
28.10.2024.



“

Ja tu neproti izskaidrot kaut ko  
vienkārši, tu to nesaproti  
pietiekami labi.

(Alberts Einšteins?)

#vienkāršāvaloda

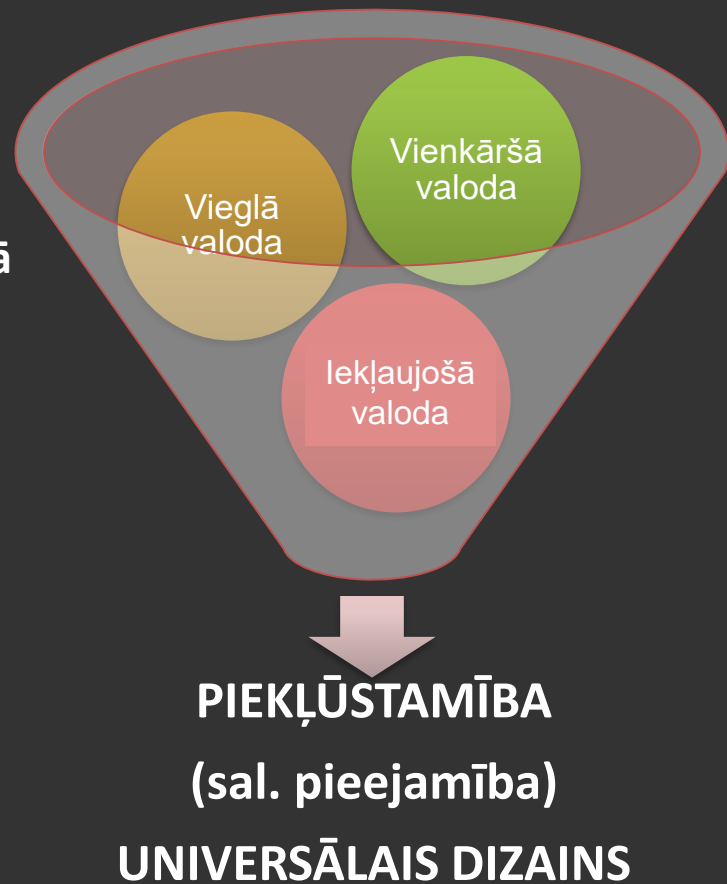
# Konteksts (1)

Pieklūstama informācija – būtisks veiksmīgas iekļaušanas priekšnoteikums, demokrātiskas sabiedrības pazīme un **universālā dizaina** daļa.

Vienkāršā valoda = pieklūstamība = iekļaušana = rūpes un cieņa

Princips: **vienkāršā valoda vienmēr un visur**

pieklūstamība & pieejamība



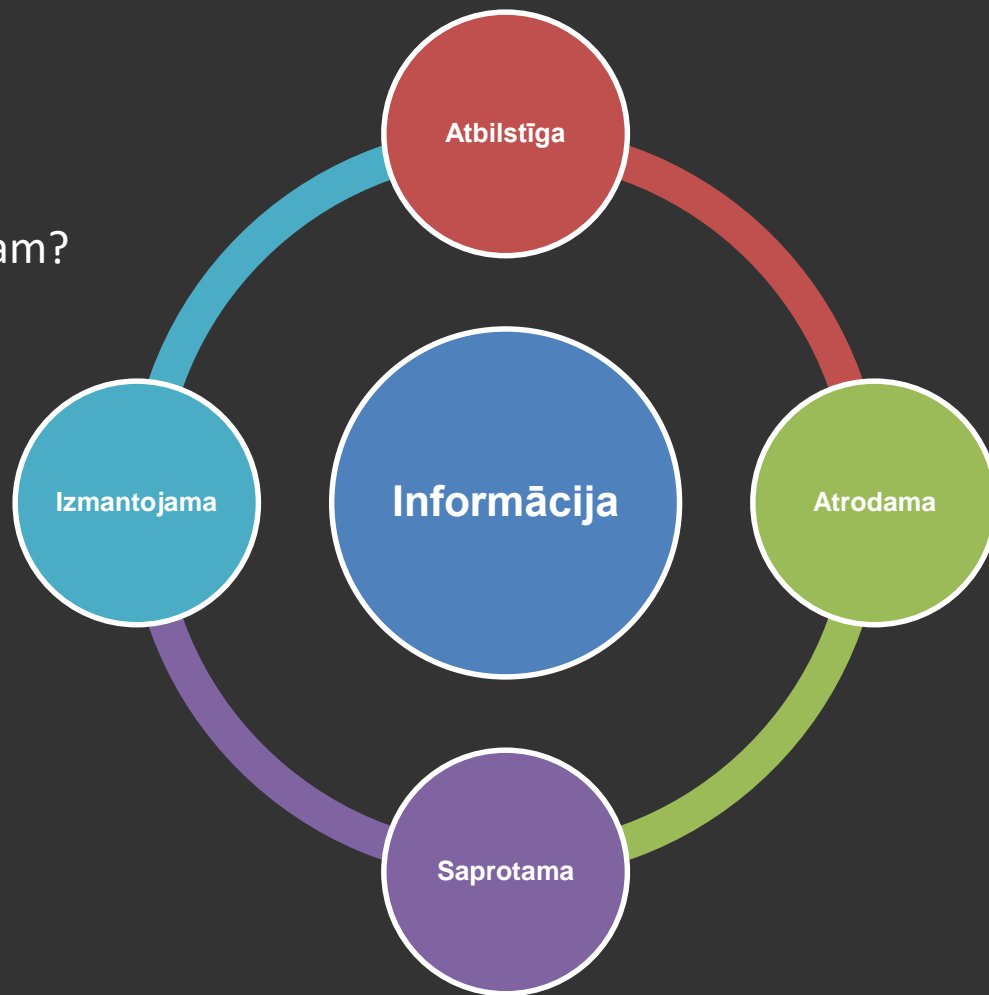
# Konteksts (2)

4 pieklūstamības kritēriji:

- **pielāgot** – vai informācija ir pielāgota lasītājam?
- **atrast** – vai informācija ir atrodama?
- **saprast/izlasīt** – vai to var saprast?
- **izmantot** – vai to var izmantot?

4 komponenti:

- saturs (konteksts)
- valoda
- noformējums un struktūra
- vizuālie materiāli



Mūsu mantra: izmanto valodu, kas palīdz  
lasītājiem atrast to, kas tiem nepieciešams,  
saprast, ko tie atrod, un izmantot šo informāciju



# Kas ir vienkāršā valoda? (1)

- Rakstības un saziņas stils, kas uzsver skaidrību, kodolīgumu un pieklūstamību.
- Tā palīdz lasītājam saprast uzrakstīto ātri, viegli un pilnībā, pielāgojot gan stilu, gan toni, gan vārdu izvēli.
- Vienkāršās valodas mērķis ir nodot sarežģītu informāciju, lai tā būtu saprotama pēc iespējas vairāk cilvēku neatkarīgi no viņu izglītības un zināšanu līmeņa.
- Šāda pieeja ir īpaši svarīga juridiskos, administratīvos, valsts iestāžu, tehniskos un zinātniskos tekstos, kā arī publicistikā, kur sarežģītu terminu un teikumu lietojums var būt grūti saprotams.



## Kas ir vienkāršā valoda? (2)

- Iedarbīgākie līdzekļi: izvairīšanās no liekvārdības, nozares žargonismiem un nesaprotamiem svešvārdiem, ciešamās kārtas, atsvešinātas birokrātiskas izteiksmes un sarežģītām teikuma konstrukcijām.
- Nav tādas jomas vai teksta, kurā nenoderētu vienkāršās valodas principi.
- Daudzās valstīs vienkāršās valodas lietošana jau ir obligāta valsts pārvaldes iestāžu rakstītajās vēstulēs un dokumentos:  
Zviedrijā, Somijā, ASV, Kanādā, Jaunzēlandē un citur.
- Vienkāršo un vieglo valodu kopā mēdz dēvēt par skaidru valodu (*clear writing*).







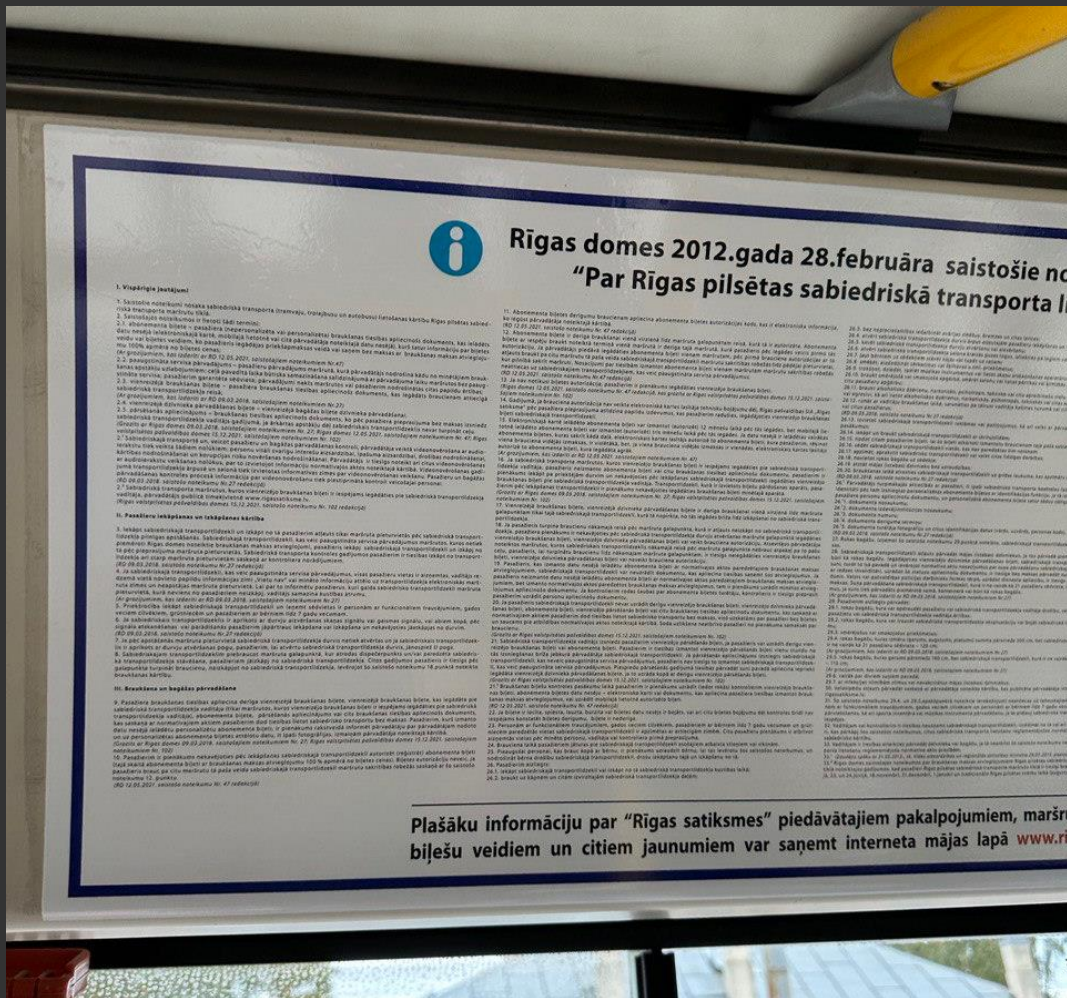
Saskaņā ar ISO 24495-1:2023 standartu “tekstu uzskata par uzrakstītu vienkāršajā valodā, ja tā formulējums, struktūra un noformējums ir tik skaidri, ka mērķauditorija var viegli atrast, vajadzīgo informāciju, saprast to un izmantot”.



Vienkāršā valoda novērš barjeras un ļauj saprast tekstu un piekļūt informācijai, kā arī kopienas, uzņēmumu, pašvaldības un valsts pakalpojumiem.

Vienkāršā valoda mazina bezspēcības sajūtu.





## Rīgas domes 2012.gada 28.februāra saistošie no "Par Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta li

Vai cilvēks to vispār var izlasīt?

1. Vēlreiz pieņemti...
2. Izmantojot...
3. Izmantojot...
4. Izmantojot...
5. Izmantojot...
6. Izmantojot...
7. Izmantojot...
8. Izmantojot...
9. Izmantojot...
10. Izmantojot...
11. Atņemama...
12. Atņemama...
13. Atņemama...
14. Atņemama...
15. Atņemama...
16. Atņemama...
17. Atņemama...
18. Atņemama...
19. Atņemama...
20. Atņemama...
21. Atņemama...
22. Atņemama...
23. Atņemama...
24. Atņemama...
25. Atņemama...
26. Atņemama...
27. Atņemama...
28. Atņemama...
29. Atņemama...
30. Atņemama...
31. Atņemama...
32. Atņemama...
33. Atņemama...
34. Atņemama...
35. Atņemama...
36. Atņemama...
37. Atņemama...
38. Atņemama...
39. Atņemama...
40. Atņemama...
41. Atņemama...
42. Atņemama...
43. Atņemama...
44. Atņemama...
45. Atņemama...
46. Atņemama...
47. Atņemama...
48. Atņemama...
49. Atņemama...
50. Atņemama...
51. Atņemama...
52. Atņemama...
53. Atņemama...
54. Atņemama...
55. Atņemama...
56. Atņemama...
57. Atņemama...
58. Atņemama...
59. Atņemama...
60. Atņemama...

Plašāku informāciju par "Rīgas satiksmes" piedāvātajiem pakalpojumiem, maršru bijeļu viediem un citiem jaunumiem var saņemt interneta mājas lapā [www.riga.gov.lv](http://www.riga.gov.lv)





## Noteikumos lietotie termini un to skaidrojumi

**Aizliegtās darbības** – Bankas izstrādāti noteikumi, kas vērsti uz noteiktu aizliegtu darbību novēršanu, kas nav pieļaujamas Klienta (juridiskas personas), Klienta Grupas dalībnieka vai to pārstāvju, atbildīgo darbinieku un patiesā labuma guvēja rīcībā. Šie noteikumi ir pieejami Bankas mājas lapā.

**Atsauces procentu līkme** - Bankas noteikta līkme, ko piemēro atsevišķu Pakalpojumu maksas noteikšanai un informācija par kuru ir pieejama Citadele internetbankā. Bankas klientu apkalpošanas struktūrvienībās un Bankas mājas lapā internetā.

**Atsauces valūtas kurss** – Bankas noteikts valūtas maiņas kurss skaidras un bezskaidras naudas norāķiniem, informācija par kuru ir pieejama Citadele internetbankā. Bankas klientu apkalpošanas struktūrvienībās un Bankas mājas lapā internetā.

**Banka** – Akciju sabiedrība "Citadele banka", vienotais reģistrācijas Nr. 40103303559, juridiskā adrese Republikas laukums 2A, Rīga, LV-1010, e-pasta adrese [info@citadele.lv](mailto:info@citadele.lv).  
**Bankas diena** – Bankas mājas lapā publicētajos Maksājumu iesniegšanas un izpildīšanas termiņos norādītā Bankas darba diena un laiks, kad Banka izpilda Maksājuma uzdevumus.

**Centrādis** – Pakalpojuma sniegšanas brīdī spēkā esošais Bankas produktu un pakalpojumu centrādis.

**Klients** – fiziska vai juridiska persona, kura izmanto Bankas pakalpojumus.

**Klienta grupa** – Klients (juridiska persona), PLG un visas juridiskās personas, attiecībā uz kurām vismaz vienam Klienta PLG atsevišķi vai kopā ar citām personām tiesā vai netiesā veidā ir iespēja realizēt izšķirošus ietekmi Latvijā piemērojamo tiesību aktu izpratnē. Tas ir - iespēja tieši vai netiesā:

- 1) kontrolēt (regulāri vai neregulāri) lēmumu pieņemšanu juridiskās personas pārvaldes institūcijās, realizējot līdzdalību vai bez tās,
- 2) ieceļt tādu juridiskās personas pārvaldes institūcijas vai izpildinstitūcijas locekļu skaitu, kas izšķirošās ietekmes realizētajām nodrošina balsu vairākumu attiecīgajā institūcijā.

**Konts** – Klienta konts Bankā, kuru izmanto Maksājuma izpildei.

**Kontu informācijas pakalpojumu sniedzējs** – maksājumu pakalpojumu sniedzējs, kurš tiesāsaistē nodrošina Klientam informāciju par Klienta kontiem, kas atvērti pie citiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem.

**Korespondentbanka** – banka, kura ir nepieciešama Maksājuma izpildei un kurā Bankai ir atvērts korespondējošais konts.

**Maksājums** - fiziskas vai juridiskas personas uzskata darbība ar nolūku skaidrā vai bezskaidrā veidā saņemt vai nodot naudu noteiktā apmērā.

**Maksājumu ierosināšanas pakalpojumu sniedzējs** – maksājumu pakalpojumu sniedzējs, kurš nodrošina Klientam iespēju ierosināt Maksājumu no Klienta kontiem, kas atvērti pie citiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem.

**Maksājuma summa** – naudas summa un valūta, kas ir norādīta dokumentā, uz kura pamata tiek veikts Maksājums.  
**Maksājuma uzdevums** – Maksātāja rīkojums veikt tādu Maksājumu, kas paredz skaidras vai bezskaidras naudas pārskaitījumu.

**Maksātājs** – fiziska vai juridiska persona, kura uzdod veikt

Maksājumu.

**MPL Maksājums** – Maksājums, uz kuru attiecas Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma normas, t.i. Maksājums Euro valūtā un citās Eiropas Savienības (ES) un Eiropas Ekonomiskās zonas (EEZ) valūtu nacionālajās valūtās uz kontu bankā, kura atrodas ES un EEZ valstī, kā arī uz Kontā ienākošajiem Maksājumiem Euro valūtā un citās ES un EEZ valstu nacionālajās valūtās no ES un EEZ valstu bankām.

**VDN vai Noteikumi** – šie vispārējie darījumu noteikumi.

**Pakalpojums** - Maksājuma pakalpojums, Bankas operācija vai cits Bankas sniegts pakalpojums.

**Pakalpojuma līgums** – jebkurš starp Pusēm noslēgts līgums par Pakalpojuma saņemšanu. Par Pakalpojuma līgumu Noteikumu izpratnē nav uzskatāms aizdevuma un noguldījumu līgumi un tamlīdzīgas kredītu un uzkrājumu produktu regulējošas vienošanās.

**Parole** – Pakalpojuma līgumā vai citā veidā ar Banku norunāts vārds, kuru Klients izmanto autentifikācijai pa telefonu.

**Patērētājs** – Klients - fiziska persona, kura izmanto Bankas pakalpojumu, kas nav saistīts ar viņa saimniecisko vai profesionālo darbību.

**PLG** – Klienta (juridiskas personas) patiesais labuma guvējs, fiziska persona, kurai tiesas vai netiesas līdzdalības veidā pieder vairāk nekā 25 procenti no Klienta kapitāla daļām vai balsstieģīgajām akcijām, kura to tieši vai netiesā veidā kontrolē vai kuras vārdā, labā, interesē tiek nodibinātas darījuma attiecības ar Banku. Ja Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likumā tiek noteikti citi kritēriji patiesā labuma guvēja noteikšanai, tad PLG noteikšanai tiek piemērotas šī likuma prasības.

**Puses** – Klients un Banka, abi kopā.

**Rīkojums** – jebkurš Bankai saistošs Klienta dots uzdevums, tajā skaitā, Maksājuma uzdevums.

**Sankcijas** – jebkādi finanšu, civiltiesiskie vai citi ierobežojoši pasākumi un/vai embargo (tostarp "sektorālās sankcijas"), kuras pilnībā vai daļēji, tieši vai netiesā veidā noteiktām personām, precēm vai pakalpojumiem, valstīm vai teritorijām, vai citām organizācijām īsteno: (a) Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome; (b) Eiropas Savienība; (c) Latvija, Lietuva vai Igaunija; (d) Amerikas Savienotās Valstis (tostarp ASV Valsts kases Ārvalstu aktīvu kontroles birojs (OFAC)); (e) jebkura cita valsts attiecībā uz personām, saimniecisko darbību, darījumiem, vienošanām vai jebkādam citām darbībām, kam ir saistība ar attiecīgo valsti un/vai (f) jebkādas iepriekšminēto valstu un organizāciju iestādes un institūcijas.

**Sanēmējs** – Maksājuma uzdevumā vai Rīkojumā norādītā fiziskā vai juridiskā persona, kura ir Maksājuma summas saņēmējs.

**Sistēma** – Klientam pieejama Bankas attālinātās piekļuves un vadības sistēma (Citadele internetbanka, t.sk. mobilā vietne, sistēma Gateway u.tml.), par kuras izmantošanu starp Klientu un Banku tiek noslēgts attiecīgs Pakalpojuma līgums.

## Vispārējie noteikumi

1. Noteikumi regulē Klienta un Bankas tiesiskās attiecības, kas tiek nodibinātas, noslēdzot jebkādu Pakalpojuma līgumu, kā arī nosaka Maksājumu veicšanas kārtību. Noteikumos tiek reglamentētas arī tās Bankas un Klienta tiesiskās attiecības, kas nav regulētas Pakalpojumu

Korespondentbankā. Pēc Maksājuma summas ieskaitīšanas Kontā Banka ietur Centrādi noteikto komisijas maksu.

31. Klientam adresētie Maksājumi, izņemot Noteikumu 30.punktā minēto, Kontā tiek ieskaitīti dienā, kad no Korespondentbankas vai Maksātāja bankas ir saņemts ziņojums par attiecīgā Maksājuma pārskaitījuma veikšanu un no Korespondējošās bankas saņemts izraksts, kurā atspoguļota attiecīgās summas ieskaitīšana Bankas korespondējošajā kontā.

32. Banka veic skaidras naudas iemaksu vai bezskaidras naudas ieskaitījumu Kontā, tikai saņemot sekojošu informāciju:

32.1. Klienta Konta numurs (IBAN - 21 zīme, sākas ar "LV...").

32.2. Informācija par Klientu:  
32.2.1. fiziskas personas vārds, uzvārds vai 32.2.2.juridiskas personas nosaukums.

33. Piemērojamos normatīvos aktos noteiktajos gadījumos Maksājuma uzdevumā norādītais Saņēmēja konta numurs tiek uzskatīts par unikālu identifikatoru Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma izpratnē un ir pietiekams pamats Maksājuma informācijai, tajā skaitā Saņēmēja vārds un citi identifikācijas dati nesakrīt ar Bankā esošiem attiecīgā Konta īpašnieka datiem. Ja Banka izmanto savas šajā punktā noteiktās tiesības, tad no citiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem saņemtais naudas summas tiek pārskaitītas atpakaļ vai maksājuma pakalpojuma sniedzējam tiek nosūtīts pieprasījums precizēt Saņēmēja rekvizītus. Pēc Maksājuma summas ieskaitīšanas Kontā Banka ietur Centrādi par šādu pakalpojumu paredzēto komisijas maksu.

34. Bankai ir tiesības apturēt maksājumu ieskaitīšanu Klienta Kontā uz laiku, kāds ir nepieciešams informācijas un dokumentu iegūšanai un izvērtēšanai, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas jomu regulējošo vai citu normatīvo aktu, kā arī korespondentbanku noteikto prasību vai ierobežojumu izpildei.

## Pārskaitījumi no Konta

**Klienta Maksājuma uzdevumu saņemšana Bankā**

35. Klienta Maksājuma uzdevums tiek uzskatīts par saņemtu brīdī, kad tas nogādāts un iesniegts Bankas noteiktajā Rīkojumu pieņemšanas vietā (piemēram, Klientam nododot Maksājuma uzdevumu Bankas klientu apkalpošanas struktūrvienībā, nosūtīt ar Sistēmas vai, Maksājumu ierosināšanas pakalpojuma sniedzēja starpniecību un attiecīgi Bankai to saņemot Bankas serverī. Ja Maksājuma uzdevums tiek iesniegts telefoniski, tad tas tiek uzskatīts par saņemtu ar brīdi, kad Klients telefoniski apstiprina pēc viņa sniegtās informācijas sagatavotā Maksājuma uzdevuma datu pareizību un atbilstību Klienta gribai).

36. Banka var noteikt brīdi, ar kuru tiek pārtraukta Maksājuma uzdevuma pieņemšana. Brīdis, līdz kuram (vēlākais) Klients var iesniegt Bankai Maksājuma uzdevumu, ir noteikts Maksājumu iesniegšanas un izpildīšanas termiņu

sadalā Bankas mājas lapā. Maksājumu iesniegšanas un izpildīšanas termiņos ir definēta Bankas diena, kuras termiņam beidzoties, Maksājuma uzdevums tiek uzskatīts par iesniegtu nākamajā Bankas dienā.

## Maksājuma uzdevuma izpildes termiņa sākums

37. Maksājuma uzdevuma izpildes termiņš sākas ar brīdi, kad Maksājuma uzdevums saņemts Bankā. Ja Maksājuma uzdevums saņemts Bankā pēc Bankas dienas, tad Maksājuma uzdevuma izpilde tiek uzskatīta nākamajā Bankas dienā.

38. Ja Banka un Klients vienojas, ka Maksājuma uzdevuma izpildes termiņš sākas kādā noteiktā dienā vai kādā noteiktā laika perioda beigās, vai dienā, kad Klients nodod Bankas rīcībā Maksājuma uzdevuma izpildei nepieciešamo naudas summu Maksājuma uzdevumā norādītāj valūtā, tad Bankai ir jāievēro Maksājuma uzdevumā norādītais vai citādi norunātais pārskaitījuma izpildes sākuma termiņš. Ja norunātais termiņš iestājas dienā, kas nav Bankas diena, izpildes termiņš sākas nākošajā Bankas dienā.

39. Banka izpilda Maksājumu uzdevumus tādās valūtās, kādas norādītas informācijā par Maksājumu iesniegšanas un izpildīšanas termiņiem.

## Maksājuma uzdevuma izpildei nepieciešamā informācija un izpildes termiņš

40. Bankai ir tiesības noteikt minimālās informācijas prasības Maksājuma izpildei un tās tiek atspoguļotas Maksājuma uzdevuma formā (papīra formā, elektroniskā formā, pakalpojuma tehniskajā specifikācijā, utml.). Sīkāku informāciju par Maksājuma uzdevuma izpildei nepieciešamajiem datiem Klienta var saņemt Klientu atbalsta sadaļā Bankas interneta mājas lapā, Citadele internetbankas sadaļā Palīdzība, Klientu apkalpošanas struktūrvienībās, vai zvanot Klientu atbalsta centram.

41. Bankai ir pienākums nodrošināt, lai Maksājuma summa tiktu nogādāta Saņēmēja bankā ne vēlāk kā Maksājuma uzdevuma izpildes termiņā.

42. Bankai ir tiesības visu no Klienta saņemto informāciju par Maksājumu nodot Saņēmēja Maksājumu pakalpojumu sniedzējam Maksājuma izpildei, tajā skaitā Klienta personas datus, kas norādīti Maksājuma uzdevumā, un tos, kas ir Bankas rīcībā un ir nepieciešami Maksājuma uzdevuma izpildei.

## Maksājuma uzdevuma iesniegšana un autorizācija

43. Klients iesniedz Bankai Maksājuma uzdevumu, Bankas noteiktā veidā un formā.

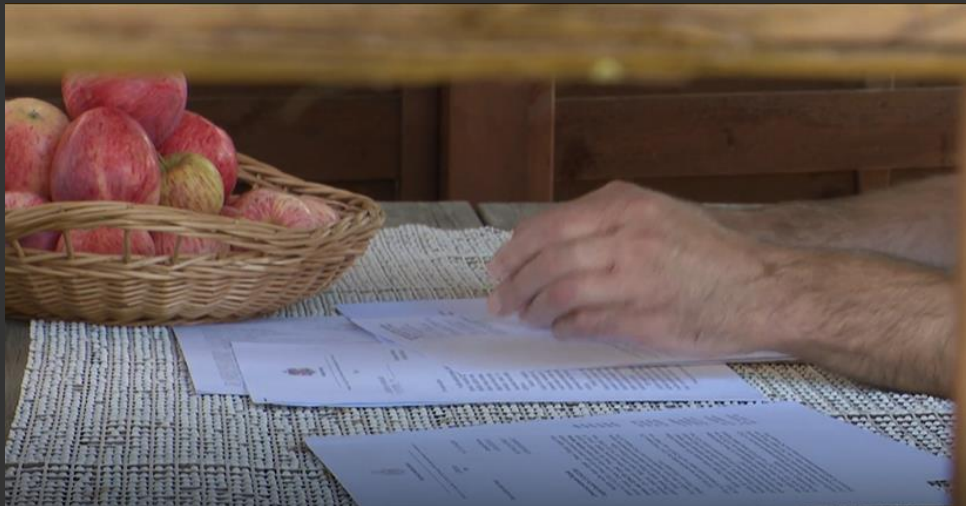
44. Bankai ir tiesības izpildīt Maksājuma uzdevumu pamatojoties vienīgi uz tajā norādīto Saņēmēja konta numuru. Banka nav atbildīga, ja Maksājuma uzdevumā ir norādīts nepareizs vai neprecīzs Saņēmēja konta numurs.

45. Klientam jāseko, lai rakstveidā iesniegtā Maksājuma uzdevumā dati būtu salasāmi, pilnīgi un pareizi. Ja dati ir nesalasāmi, nepilnīgi vai kļūdaini, Banka var Maksājuma uzdevuma izpildi atteikt saskaņā ar Noteikumu 55. punktu.

46. Klients autorizē Maksājuma uzdevumu ar savu parakstu vai citādā ar Banku norunātā veidā un formā (piemēram, iesniedz Maksājuma uzdevumu izmantojot Sistēmu un tiek identifiēts saskaņā ar attiecīgo Pakalpojuma līgumu, ar Maksājumu ierosināšanas pakalpojuma sniedzēja starpniecību, vai iesniedz Maksājuma uzdevumu telefoniski un tiek identifiēts

## NVD

"Norādām, ka ir apsverama individuāla kompensācijas noteiktā limita pārskatīšana, tomēr šobrīd piešķirtais finansējums nav pietiekams tā pārskatīšanai."



Tikmēr Dimanta novērojusi, ka pacientus, kuri, uzzinot diagnozi, jau tā nonākuši izmisumā, vēl lielākā neziņā iedzen ierēdņu neskaidri uzrakstītie atteikumi.

"Tad, kad cilvēks ir slims, viņš saņem ierēdnieciski rakstītu vēstuli uz divām, trim lapām par to, ka, no vienas puses, jāpalīdz, bet no otras – nav. Lasot tu īsti nesaproti, vai tu kā cilvēks esi svarīgs. Tās vēstules ir tik samudžinātas un bezpersoniskas... Bieži vien cilvēki atnāk un saka – palīdziet mums izlasīt, mēs nesaprotam."



“Gandrīz visiem juridiskajiem dokumentiem ir divi trūkumi. Viens ir stils. Otrs ir saturs.”

Jeila Universitātes tiesību profesors  
Freds Rodels

# Kas ir vienkāršā valoda?

## Kā no šā:

(31) Lai ņemtu vērā augošās patērētāju prasības, tehnoloģiju attīstību, izmaiņas attiecīgajos starptautiskajos standartos un nepieciešamību uzlabot ražošanas un tirdzniecības ekonomiskos apstākļus, tradicionālos nogatavināšanas procesus un importējošo trešo valstu tiesību aktus un lai aizsargātu ražotāju un pārtikas aprītē iesaistīto uzņēmumu likumīgās intereses attiecībā uz ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (“Līgums”) 290. pantu attiecībā uz grozījumiem stipro alkoholisko dzērienu tehniskajās definīcijās un prasībās un atkāpēm no šīm definīcijām un prasībām; jaunu saldinātāju produktu atļaušanu; atkāpēm, kas saistītas ar brandy nogatavināšanas perioda vai izturēšanas laika specifiskāciju; publiska reģistra izveidi par iestādēm, kas atbildīgas par izturēšanas procesu uzraudzību; stipro alkoholisko dzērienu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu elektroniskā reģistra izveidi un sīki izstrādātiem noteikumiem par minētā reģistra formu un saturu; papildu nosacījumiem attiecībā uz pieteikumiem ģeogrāfiskās izcelsmes norādes aizsardzībai un iepriekšējām valsts procedūrām, Komisijas veiktām pārbaudēm, iebildumu procedūru un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu anulēšanu; nosacījumiem un prasībām procedūrai, kas attiecas uz produktu specifiskāciju grozījumiem; un grozījumiem un atkāpēm no dažām definīcijām un noteikumiem par aprakstu, noformējumu un marķējumu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa lēstāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu (10). Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.



## Tikt pie šā:

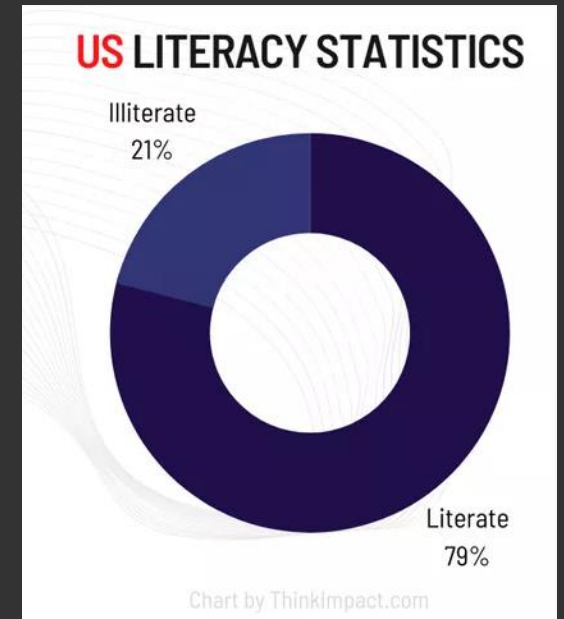
(31) Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt vairākus svarīgus aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (“Līgums”) 290. pantu :

- mainīt stipro alkoholisko dzērienu tehniskās definīcijas un prasības, kā arī noteikt atkāpes no šīm definīcijām un prasībām;
- atļaut jaunus saldinātāju produktus;
- noteikt atkāpes saistībā ar *brandy* nogatavināšanas perioda vai izturēšanas laika specifiku;
- izveidot publisku par iestādēm, kas atbildīgas par izturēšanas procesu uzraudzību;
- izveidot stipro alkoholisko dzērienu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu elektronisko reģistru un sīki izstrādātus noteikumus par šā reģistra formu un saturu;
- izstrādāt papildu nosacījumus attiecībā uz pieteikumiem ģeogrāfiskās izcelsmes norādes aizsardzībai un iepriekšējām valsts procedūrām, Komisijas veiktām pārbaudēm, iebildumu procedūru un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu anulēšanu;
- izstrādāt nosacījumus un prasības procedūrai, kas attiecas uz produktu specifiku grozījumiem;
- ieviest grozījumus un atkāpes no dažām definīcijām un noteikumiem par aprakstu, noformējumu un marķējumu.

Šie pasākumi ņem vērā augošās patērētāju prasības, tehnoloģiju attīstību, izmaiņas attiecīgajos starptautiskajos standartos un nepieciešamību uzlabot ražošanas un tirdzniecības ekonomiskos apstākļus, tradicionālos nogatavināšanas procesus un importējošo trešo valstu tiesību aktus un aizsargā ražotāju un pārtikas apritē iesaistīto uzņēmumu likumīgās intereses attiecībā uz ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību.

Pētījumi rāda, ka vidēji 15–25% iedzīvotāju katrā valstī nespēj uztvert sarežģītu informāciju.

Aptuveni 10% valsts iedzīvotāju nespēj pilnībā uztvert rakstveida tekstu, un viņu vajadzībām informācija jātulko īpašā literārās valodas formā – vieglajā valodā.



Tā nav palīdzēšana "vājajiem",  
tas ir spēka izcelšana un  
sabiedrības spēcīnāšana.

“Mēs nevaram  
atļauties izmantot  
valodu, ko cilvēki  
nesaprot.”  
(Clear Writing 2023)



## EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA (ES) 2019/882

(2019. gada 17. aprīlis)

## par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu (1),

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru (2),

tā kā:

- (1) Šīs direktīvas mērķis ir veicināt iekšējā tirgus pienācīgu darbību, tuvinot dalībvalstu normatīvos un administratīvos noteikumus attiecībā uz konkrētu produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām, jo īpaši likvidējot un novēršot tādas šķēršļus konkrētu piekļūstamu produktu un pakalpojumu brīvai aprītei, kuri rodas tādēļ, ka dalībvalstīs ir atšķirīgas piekļūstamības prasības. Tādējādi tiku uzlabota piekļūstamu produktu un pakalpojumu pieejamība iekšējā tirgū un uzlabota attiecīgās informācijas piekļūstamība.
- (2) Piekļūstamu produktu un pakalpojumu pieprasījums ir liels, un tiek prognozēts, ka ievērojami pieaugs tādu personu skaits, kuriem ir invaliditāte. Vide, kurā produkti un pakalpojumi ir piekļūstamāki, veido iekļaujošāku sabiedrību un personām ar invaliditāti atvieglo iespējas dzīvot neatkarīgi. Šajā sakarā būtu jāpatur prātā, ka Savienībā sieviešu ar invaliditāti ir vairāk nekā viriešu ar invaliditāti.
- (3) Šajā direktīvā personas ar invaliditāti ir definētas atbilstīgi 2006. gada 13. decembrī pieņemtajai Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijai par personu ar invaliditāti tiesībām ("konvencija"), kuras Puse Savienība ir kopš 2011. gada 21. janvāra un kuru ir ratificējušas visas dalībvalstis. Konvencijā ir teikts, ka personas ar invaliditāti "ir personas, kurām ir ilgstoši fiziski, garīgi, intelektuāli vai maņu traucējumi, kas mijiedarbībā ar dažādiem šķēršļiem var apgrūtināt viņu pilnvērtīgu un efektīvu līdzdalību sabiedrības dzīvē vienlīdzīgi ar citiem". Šī direktīva sekmē pilnvērtīgu un efektīvu līdzdalību, uzlabojot piekļuvi plaša patēriņa produktiem un pakalpojumiem, kas, pateicoties to sākotnējam dizainam vai vēlākiem pielāgojumiem, atbilst personu ar invaliditāti īpašajām vajadzībām.
- (4) Šī direktīva dotu labumu arī citām personām, kuras saskaras ar funkcionēšanas ierobežojumiem, piemēram, veciem cilvēkiem, grūtniecēm vai personām, kuras ceļo ar bagāžu. Šajā direktīvā minētais jēdziens "personas ar funkcionēšanas ierobežojumiem" ietver personas, kurām ir jebkādi pastāvīgi vai pagaidu fiziski, garīgi, intelektuāli vai maņu traucējumi, ar novecošanu saistīti traucējumi vai citi ar cilvēka kermēņa darbību saistīti traucējumi, kuri mijiedarbībā ar dažādiem šķēršļiem ierobežo viņu

## Direktīva 2019/882 par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām (Piekļūstamības akts)

"Ražotāji nodrošina, ka produktam ir pievienotas instrukcijas un drošības informācija patērētājiem un citiem galalietotājiem **viegli saprotamā valodā**, kā noteikusi attiecīgā dalībvalsts. Šādas instrukcijas un informācija, kā arī jebkāds marķējums ir skaidrs, saprotams un viegli uztverams."

*(banku sektorā)* "nodrošinot, ka informācija ir saprotama un tās sarežģītība nepārsniedz **B2 līmeni** (augstāks par vidējo) Eiropas Padomes Eiropas Vienotajā valodu prasmes līmeņa noteikšanas sistēmā"

"nodrošinot, ka audiovizuālo mediju pakalpojumu **piekļūstamības komponenti** (piekļuves pakalpojumi), piemēram, subtitri nedzirdīgām vai vārdzirdīgām personām, audioapraksti, ierunāti subtitri un tulkojumi zīmju valodā, tiek pilnībā pārraidīti atbilstīgā kvalitātē precīzai attēlošanai un ka tie ir sinhronizēti ar skaņu un video"



← ICS ← 01 ← 01.140 ← 01.140.10

# ISO 24495-1

## Plain language — Part 1: Governing principles and guidelines

### General information

Status :  Under development

Publication date : 2023-05

Edition : 1

Technical Committee : [ISO/TC 37](#) Language and terminology

ICS : [01.140.10](#) Writing and transliteration

### Life cycle

#### Now

Under development

ISO 24495-1

Stage: 60.00 (Under publication) ▾

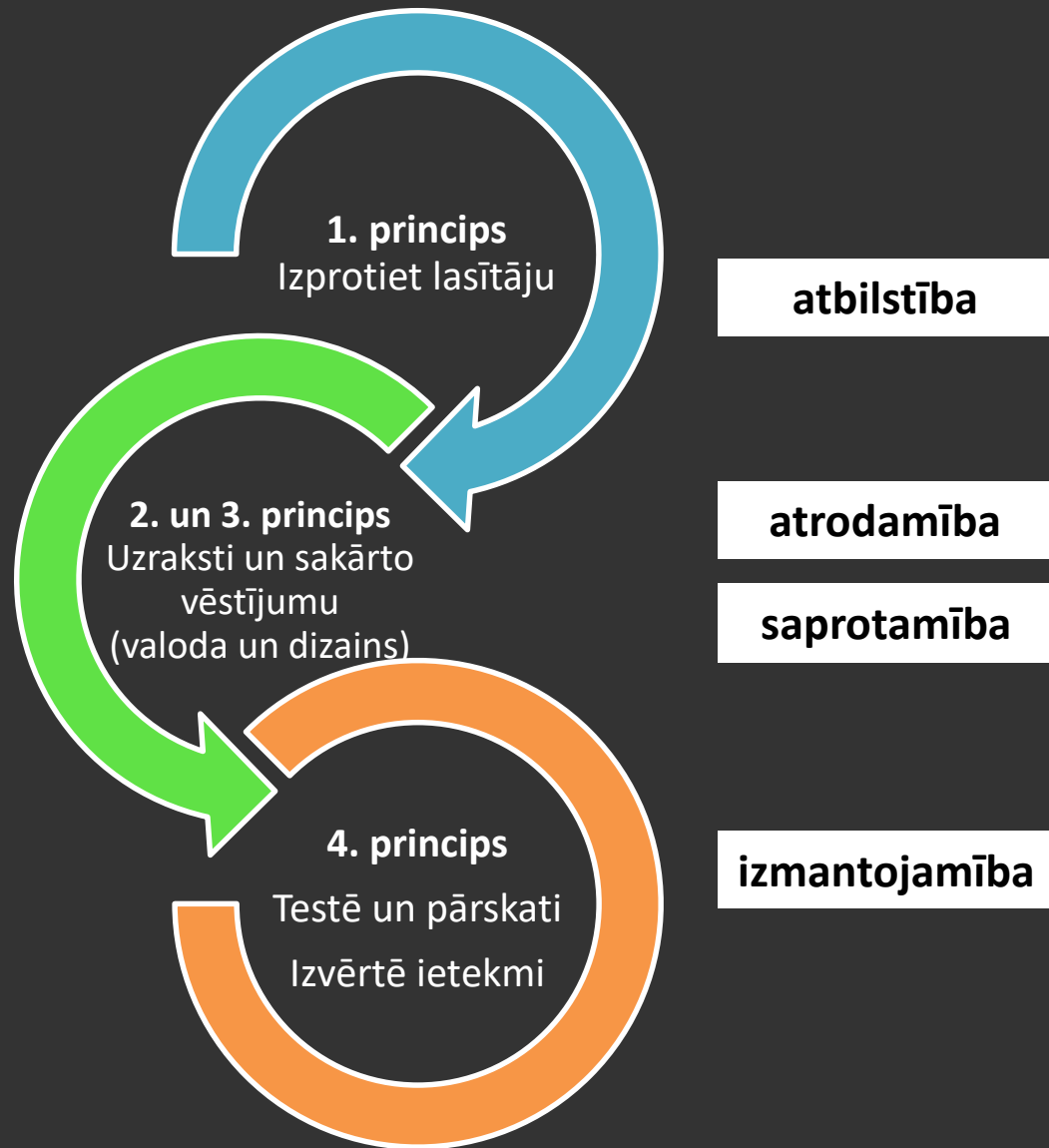
“ Ikvienam ir tiesības būt informētam par savām tiesībām un pienākumiem visās dzīves jomās, taču nepietiekama komunikācija to var būtiski kavēt.

(Kristofers Balmfords)

“ Ikvienam ir tiesības uz vienkāršo valodu.

(Dr. Anneta Čīka)

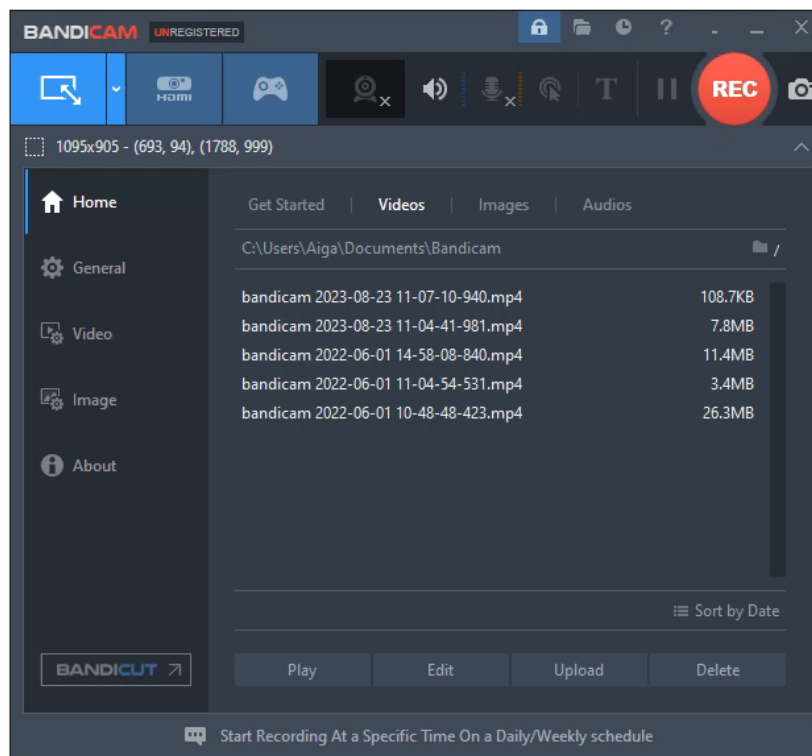
Vienkāršās valodas standarts  
definē arī visus 4 kritērijus:



# INTERNATIONAL STANDARD

# ISO 24495-1

First edition  
2023-06



guidelines

trices



## ISO 24495 parts 2 and 3 are on their way

Now the second and third parts of the standard are on their way: ISO 24495-2 Legal communication and ISO 24495-3 Science writing. Both of these build and rely on the foundation established in part 1, adding content specifically relevant for authors creating legal documents and scientific documents respectively.

Both standards are at the working draft stage in the ISO working group on plain language. It means the experts are commenting on and discussing the first draft. PLAIN is represented in this working group. The journey from working draft to published standard has many stages, and both standards are expected to be available by 2026.

Last year the world got its first international standard for plain language: ISO 24495-1 Plain Language – governing principles and guidelines.

[ISO/AWI 24495-2 - Plain language — Part 2: Plain legal writing and drafting](#) (the name is still being discussed)

[ISO/AWI 24495-3 - Plain language — Part 3: Science writing](#)

<https://www.iso.org/standard/85774.html>

<https://www.iso.org/standard/86938.html>

International Plain Language Federation

## Plain language certification for organizations: A Consultation Paper

June 2024



- Lietotāju ieskati un datu apmaiņa
- Līmeņošana
- Lasītāju tipi
- Vienkāršā valoda vienmēr un visur, ne tikai redigēšanas posmā

<https://saite.lv/xQmA>

© Aiga Veckalne

“Tiesības ir valoda.

Tas, cik izdevušās ir attiecības starp cilvēkiem, ir lielā mērā atkarīgas no tā, vai un kā mēs saprotam viens otru.

Tiesiskas valsts pamats ir tas, vai cilvēks saprot, ko valsts no viņa sagaida, vai nesaprot, un vai visi tiesību piemērotāji saprot šo saturu vienādi, vai tas termins ir skaidrs visiem un vai visos likumos tas ir lietots vienādā nozīmē.

Valoda ir dzīva, un mēs tai sekojam.”

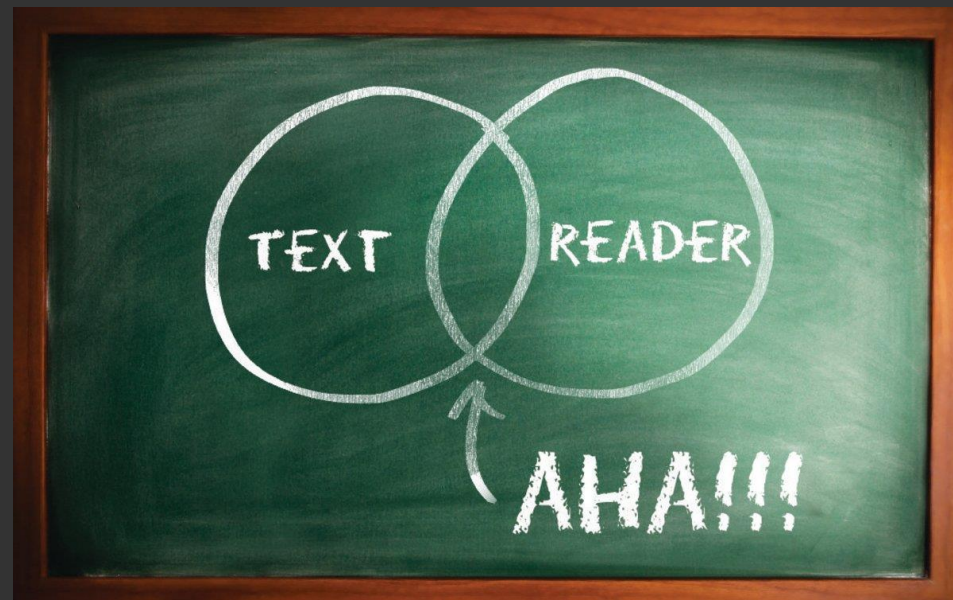
(Sanita Osipova)

**Konference**  
**“Tiesības un valoda”**

Rīga, Latvijas Universitātes Mazā aula  
2023. gada 6. oktobris

© Aiga Veckalne

Mainīt fokusu no tā, ko mēs  
gribam panākt (mūsu mērķis)  
uz to, ko vēlas lasītājs



Tas nenozīmē, ka uzreiz un vienmēr jāveic būtiskas izmaiņas.  
Var sākt ar mazumiņu.



## Par NĪN samaksas termiņu pārceļšanu

Cienījamie nekustamā īpašuma nodokļa maksātāji!

Informējam, ka saskaņā ar Rīgas domes 02.03.2022. lēmumu Nr.1327 "Par nekustamā īpašuma nodokļa samaksas termiņa pārceļšanu" tika nolemts pārceļt nekustamā īpašuma nodokļa samaksas termiņu 2022.gada pirmajā ceturksnī no 31.03.2022. uz 01.07.2022. un 2022. gada otrajā ceturksnī no 16.05.2022. uz 15.08.2022.

Turklāt pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 5.pantu, par 2022. taksācijas gadam aprēķināto nekustamā īpašuma nodokļa maksājuma kavējumu likuma "Par nodokļiem un nodevām" 29.panta otrajā daļā noteiktā nokavējuma nauda netiek aprēķināta, ja maksājums tiek veikts līdz 2022.gada 31.decembrim.

Vēršam uzmanību, ka šī vēstule ir informatīva un nekādas darbības no Jūsu puses nav nepieciešamas, RD Pašvaldības ieņēmumu pārvalde jau ir veikusi nekustamā īpašuma nodokļa samaksas termiņu maiņu. Paldies, ja vēstules saņemšanas brīdī, nekustamā īpašuma nodokļa apmaksa jau ir veikta!

Vienlaicīgi informējam, ka visu ar nekustamā īpašuma nodokli saistīto aktuālo informāciju, var uzzināt Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes tīmekļa vietnē <https://pip.riga.lv/> vai zvanot uz informatīvais tālruni 80000850 (bezmaksas); +371 67105919 (zvaniem no ārzemēm).



## Vēstules temats: Par nekustamā īpašuma nodokļa samaksas termiņu pārcelšanu

Cienījamais nekustamā īpašuma nodokļa maksātāj!

Informējam, ka ir pārcelts nekustamā īpašuma nodokļa samaksas termiņš:

- 2022. gada 1. ceturksnī no 31.03.2022. uz 01.07.2022.;
- 2022. gada 2. ceturksnī no 16.05.2022. uz 15.08.2022.

Ja samaksāsi līdz 2022. gada 31. decembrim, nokavējuma nauda netiks aprēķināta.

Šī vēstule ir informatīva un nekādas darbības nav nepieciešamas, jo Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde jau ir veikusi nekustamā īpašuma nodokļa samaksas termiņu maiņu.

Pamatojums:

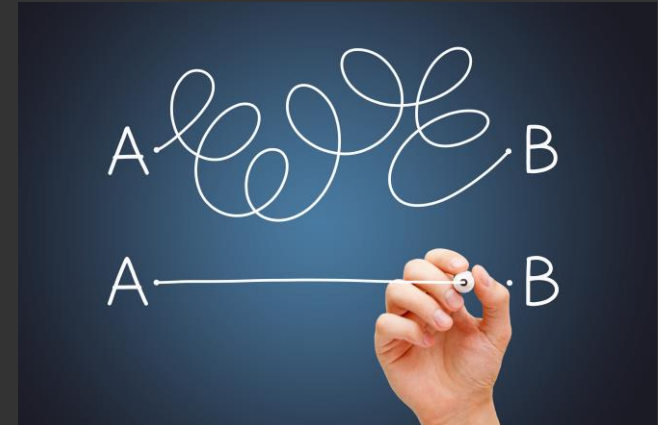
- 1) Rīgas domes 02.03.2022. lēmums Nr. 1327 "Par nekustamā īpašuma nodokļa samaksas termiņa pārcelšanu";
- 2) Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 5. pants.

Lai uzzinātu aktuālo informāciju par nekustamā īpašumu nodokli, apmeklējiet (tīmekļvietni) <https://pip.riga.lv/> vai zvaniet uz bezmaksas tālruni 80000850 (zvaniem no ārzemēm +371 67105919).



# Ko nozīmē rakstīt vienkāršajā valodā – B2 līmenī?

- Uz lasītāju vērsta informācijas secība un loģiski sakārtots teksts (domāt par lasītāja mērķi, zināšanām un attieksmi)
- Dialoga forma (“jūs”, “mēs”)\*, iesaiste
- Pārrakstīt darāmajā kārtā
- Rakstīt teikuma priekšmetu un izteicēju teikuma sākumā
- Dzēst liekvārdību
- Kodolīgi teikumi un rindkopas; sadalīt garu teikumu divos  
(viena doma – viens teikums)



**nemainot jēgu un (juridisko) precizitāti**

# Ko nozīmē rakstīt vienkāršajā valodā – B2 līmenī?

- Skaidrot terminus, vairīties no "gudriem" svešvārdiem
- Rakstīt saīsinājumus pilniem vārdiem
- Izmantot vienkāršus, ikdienā lietojami vārdi
- Pārtulkot (vai dzēst) latīņu frāzes
- Veidot saprotamas un iederīgas atsauces
- Rūpēties par viegli uztveramu un pārskatāmu lasīšanas dizainu un vizuālo materiālu

**nemainot jēgu un (juridisko) precizitāti**



## Kā es varu rakstīt vienkāršāk?

izlaist

izvairīties un  
aizstāt

norādīt uz  
sakarībām

pievienot

izteikties skaidri  
un atdalīt

pārrakstīt

parādīt

konkrēti, nevis vispārīgi

vispārīgi, nevis konkrēti

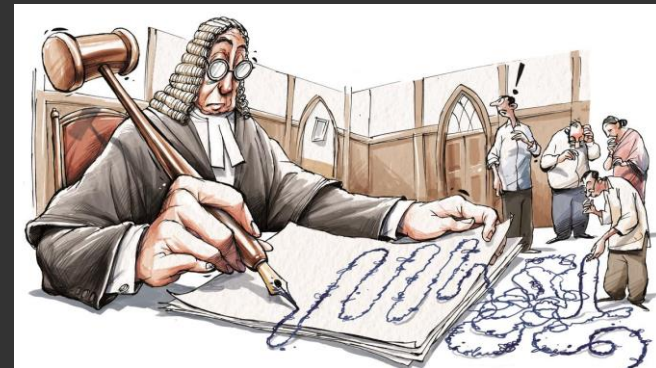
par visu pēc  
kārtas

# Tradīciju spēks: kāpēc rakstām tā, kā rakstām (jo tā raksta)

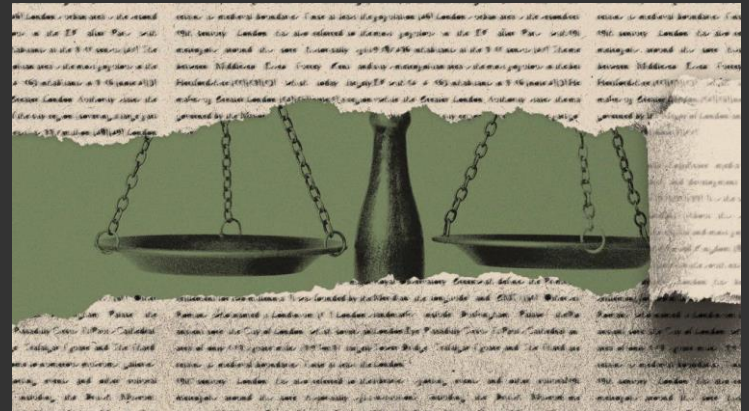
Sarežģīto rakstības stilu un vārdu izvēli nosaka tradīcija un ieradumi, citu valodu ietekme, nevis normatīvie akti.

Atsauce uz "juridisko tehniku" bieži vien ir tikai attaisnojums. Nav likuma, kas nosaka ciešamo kārtu un sarežģītu izteiksmi. Rakstām šādi, lai ievērotu tradīcijas un ierasto kārtību, pasargātu, neriskētu, ietaupītu laiku.

Šādas tradīcijas ir no laika, kad juristi (un rakstītāji vispār) bija īpaši izredzēti, runāja savā "slepenajā" valodā. Demokrātiskā sabiedrībā ir otrādi – vēlamies, lai saprot visi.



Franču filozofs un tiesību zinātnieks  
Monteskjē darbā "Likuma gars" (1748)  
noteica pirmos vispārējos likumdošanas  
principus un uzsvēra, ka likumi jāraksta  
tā, lai tie būtu sabiedrībai saprotami.





K  
@and\_kse

Balsošu par partiju, kas aizliegs šādu valodu valsts dokumentu apritē. Sajūta tāda, ka būtu uztaisīts kūlenis un dabūts smadzeņu satricinājums. Reāli, nepaslinkojiet, pamēģiniet šo saprast ar pirmo reizi.

Translated Tweet

**Izglītojamajiem** kuriem ir apstiprināta inficēšanās ar SARS-CoV-2 vīrusu vai ir pamatotas aizdomas par inficēšanos, ko apliecina pozitīvs antigēna tests (tai skaitā paštests), joprojām saglabājas iepriekšējā rekomendācija: tie var neievērot izolācijas nosacījumus, lai piedalītos klātienē izglītības procesā pirmsskolas, pamata un vidējās izglītības pakāpē, tai skaitā interešu izglītības un profesionālās ievirzes izglītības programmās (izņemot profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides programmas), vai lai klātienē saņemtu bērnu uzraudzības pakalpojumu, ja kopš inficēšanās vai aizdomu apstiprināšanās pagājušas **ne mazāk kā septiņas dienas un vismaz 24 stundas** pirms atgriešanās klātienē izglītības procesā vai bērnu uzraudzības pakalpojuma sniegšanas vietā viņam nav slimības pazīmju (to novērtē pilngadīgs izglītojamais vai nepilngadīga izglītojamā likumiskais pārstāvis).



Šmaragdu Magda  
@shmaramagda

Replying to @and\_kse

Iztulkošu:

Cukurdūkuļis drīkst atgriezties jogas pulciņā un svētdienas skolā, ja kopš apļarvošanās brīža ir pagājušas 7 dienas un 24h nav ļarvu pazīmju.

# Vienkāršās valodas ieguvumi

- Ietaupa\* laiku un naudu (piemēram, mazāk zvanu klientu apkalpošanā)
- Palielina auditoriju (neizslēdz nevienu), runā klientu valodā
- Novērš pārpratumus
- Sniedz skaidrākas norādes un veicina procesu norisi (lielāka rezultāta iespējamība)
- Veicina caurskatāmību un klientu uzticēšanos, mazina stereotipus par nozari, uzlabo attiecības
- Veicina klientu apmierinātību un lojalitāti
- Universāla un rada pozitīvu iespaidu par iestādi vai uzņēmumu
- Iedarbīgāka, jo īpaši informatīvās "aptaukošanās" laikā
- Izceļas konkurentu vidū, piesaista auditoriju, kurai ir svarīga vienkāršība

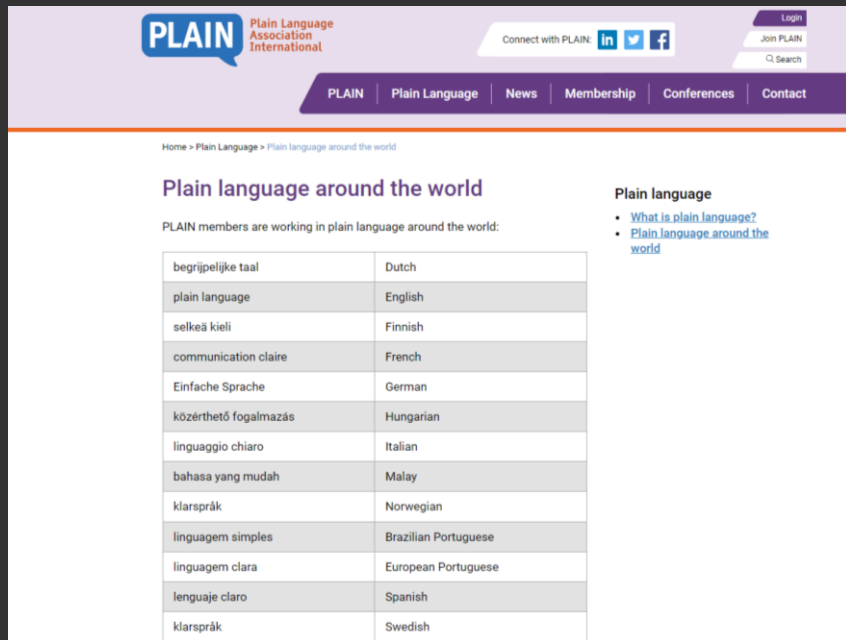




**Vienkāršāku tekstu labi  
sapratīs arī tas, kam ir  
labākas valodas zināšanas  
un lasīšanas prasmes, bet  
otrādi gan ne.**

**Neviens vēl nav pārmetis, ka  
teksts ir pārāk saprotams.**

# Vienkāršā valoda pasaulē



PLAIN Plain Language Association International

Connect with PLAIN: [in](#) [t](#) [f](#)

Join PLAIN

Search

PLAIN Plain Language News Membership Conferences Contact

Home > Plain Language > Plain language around the world

## Plain language around the world

PLAIN members are working in plain language around the world:

begrijpelijke taal	Dutch
plain language	English
selkeä kieli	Finnish
communication claire	French
Einfache Sprache	German
közérthető fogalmazás	Hungarian
linguaggio chiaro	Italian
bahasa yang mudah	Malay
klarspråk	Norwegian
linguagem simples	Brazilian Portuguese
linguagem clara	European Portuguese
lenguaje claro	Spanish
klarspråk	Swedish

Plain language

- [What is plain language?](#)
- [Plain language around the world](#)

Starptautiskā vienkāršās valodas asociācija  
(PLAIN)

<https://plainlanguagesnetwork.org/>



International  
PLAIN LANGUAGE  
FEDERATION

HOME WHAT IS PLAIN LANGUAGE? ISO STANDARD ABOUT US

## International PLAIN LANGUAGE federation

CONTACT US

Starptautiskā vienkāršās valodas federācija  
<https://www.iplfederation.org/>



plainlanguage.gov

Home Law and requirements Plain language guidelines Examples Training Resources About

Search...

**IN THIS SECTION**

Agency programs and contacts

Plain writing page template

**DOWNLOADS**

**Federal Plain Language Guidelines**  
Published: March 2011  
Revised: May 2014  
DOWNLOAD: PDF WORD

**Law and requirements**

The [Plain Writing Act of 2010](#) was signed on October 13, 2010. The law requires that federal agencies use clear government communication that the public can understand and use.

While the Act does not cover regulations, two separate Executive Orders emphasize the need for plain language: [E.O. 12866](#) and [E.O. 12988](#).

**Requirements**

Executive departments and agencies must:

1. Follow the [Federal Plain Language Guidelines](#).
2. Follow [OMB's Guidance on Implementing the Plain Writing Act](#).
3. Have a plain writing section on your website. Start with our templates for your [plain writing page](#) and [compliance report](#) (DOC).

**Deadlines**

**By July 13, 2011, agencies must:**

- designate a senior official for "plain writing"
- explain the Act's requirements to staff
- establish a procedure to oversee the implementation of the Act within the agency

<https://www.plainlanguage.gov/law/>

**Plain English Campaign**  
Fighting for crystal-clear communication since 1979

You are here: [Home](#) » Free guides

Search

**Free guides**

General guides

- How to write in plain English
- The A - Z of alternative words

Glossaries

- A to Z of legal phrases

Special subjects

- Bibliographies
- Design and layout
- Forms
- Medical information
- Proofreading
- Reports
- Websites
- Words about words
- Writing business emails
- Writing CVs
- Writing letters

Grammar guides

- Basic grammar

**Free guides**



We have a series of guides which we provide free of charge on this site. The guides are provided in Adobe Acrobat (PDF) format. If you cannot read PDF files on your computer, you will need to [download Adobe Reader](#).

You can also download [Drivel Defence](#), a software application which inspects webpages. All the guides below will open in a new browser window.

We have updated most of our guides, and added a new category of plain English grammar guides (September 2009). We hope that you will find these new guides useful.

**General guides**

- [How to write in plain English](#) (PDF, 69KB)
- [The A-Z of alternative words](#) (PDF, 177KB)

**Glossaries**

- [A to Z of financial terms](#) (PDF, 85KB)
- [A to Z of legal phrases](#) (PDF, 299KB)
- [A to Z of pension terms](#) (PDF, 368KB)

Plain English tools

**Free guides**

- Drivel Defence
- Grammar quiz
- Gobbledygook generator
- Football gobbledygook generator

<http://www.plainenglish.co.uk/free-guides.html>

© Aiga Veckalne



## Plain Language at NIH

Plain language is grammatically correct language that includes complete sentence structure and accurate word usage. Plain language is *not* unprofessional writing or a method of "dumbing down" or "talking down" to the reader.

Writing that is clear and to the point helps improve communication and takes less time to read and understand. Clear writing tells the reader exactly what the reader needs to know without using unnecessary words or expressions.

Communicating clearly is its own reward and saves time and money. It also improves reader response to messages. Using plain language avoids creating barriers that set us apart from the people with whom we are communicating.

Part of the NIH mission is to reach all Americans with health information they can use and to communicate in a way that helps people to easily understand research results. The NIH fully supports the Plain Language initiative, which has its origins in a Federal directive that requires agencies to incorporate plain language elements in the development of communications materials for the public. The NIH is committed to the use of plain language in all new documents written for the public, other government entities, and fellow workers.

### Plain Language: Getting Started or Brushing Up



Use this handy tool to learn about using plain language in your work.

### Plain Language Act

The Plain Writing Act of 2010 (H.R. 946/Public Law 111-274) requires the federal government to write documents, such as tax returns, federal college aid applications, and Veterans Administration forms in simple easy-to-understand language..."

Read the Act » pdf



<http://www.plainenglish.co.uk/files/alternative.pdf>

## A

(an) absence of

no, none

abundance

enough, plenty, a lot (or say how many)

accede to

allow, agree to

accelerate

speed up

accentuate

stress

accommodation

where you live, home

accompanying

with

accomplish

do, finish

according to our records

our records show

accordingly

in line with this, so

acknowledge

thank you for

acquaint yourself with

find out about, read

acquiesce

agree

acquire

buy, get

additional

extra, more

adjacent

next to

adjustment

change, alteration

admissible

allowed, acceptable

advantageous

useful, helpful

advise

tell, say (unless you are giving advice)

affix

add, write, fasten, stick on, fix to

afford an opportunity

let, allow



## Kanādas pieklūstamības likums

Apņemšanās līdz 2040. gadam ieviest skaidras valodas (*clear language*) principus

The infographic is titled "ACCESSIBLE CANADA ACT" and features a logo at the top with stylized human figures in blue, green, and red. Below the title, a purple banner states the "VISION": PROACTIVELY ELIMINATE AND PREVENT BARRIERS AND ENSURE GREATER OPPORTUNITIES FOR PERSONS WITH DISABILITIES. The main content is organized into seven green rounded rectangles, each with an icon and a title: "SERVICE DESIGN AND DELIVERY" (star icon), "BUILT ENVIRONMENT" (wheelchair icon), "EMPLOYMENT" (gears icon), "INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES" (person with speech bubble icon), "COMMUNICATIONS" (speech bubble icon), "TRANSPORTATION" (hand with wheel icon), and "PROCUREMENT" (shopping cart icon). Each box contains a brief description of the goal. At the bottom left, a purple box titled "GOALS OF THE ACCESSIBLE CANADA ACT" lists five bullet points: realization of a barrier-free Canada, culture change, standards development, proactive compliance and enforcement measures, and monitoring and oversight. To the right, under "WHERE DOES IT APPLY?", icons for Parliament, Government of Canada, and the Federally-Regulated Private Sector are shown. A quote at the bottom reads: "NOTHING ABOUT US, WITHOUT US": the Accessible Canada Act will be implemented in partnership with persons with disabilities and the disability community. The footer includes the Canadian flag, the text "Employment and Social Development Canada / Emploi et Développement social Canada", and the "Canada" wordmark.

# ACCESSIBLE CANADA ACT

**VISION** PROACTIVELY ELIMINATE AND PREVENT BARRIERS AND ENSURE GREATER OPPORTUNITIES FOR PERSONS WITH DISABILITIES

- SERVICE DESIGN AND DELIVERY**  
Receive services that are accessible to all
- BUILT ENVIRONMENT**  
Move freely around buildings and public spaces
- EMPLOYMENT**  
Access to employment opportunities and accessible workplaces
- INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES**  
Accessible digital content and technologies
- COMMUNICATIONS**  
Barrier-free services and spaces for persons with communication disabilities
- TRANSPORTATION**  
Barrier-free federal transportation network
- PROCUREMENT**  
Ensure purchases of accessible goods, services and facilities

## GOALS OF THE ACCESSIBLE CANADA ACT

- Realization of a barrier-free Canada
- Culture change
- Standards development
- Proactive compliance and enforcement measures
- Monitoring and oversight

## WHERE DOES IT APPLY?

- ▶ PARLIAMENT
- ▶ GOVERNMENT OF CANADA
- ▶ FEDERALLY-REGULATED PRIVATE SECTOR

**"NOTHING ABOUT US, WITHOUT US":** the Accessible Canada Act will be implemented in partnership with persons with disabilities and the disability community.

Employment and Social Development Canada / Emploi et Développement social Canada

<https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/a-0.6/>



## New Zealand passes plain language bill to jettison jargon

**Officials will need to communicate clearly with the public as part of a bid to improve accessibility for all parts of society**



Learn English concept. The bill has proven controversial, with the opposition vowing to repeal it if elected next year. Photograph: aleksandr Lychagin/Alamy

New Zealand has bid its farewell to grandiloquent memos and sesquipedalian documents, passing a new law to banish jargon and complex language from its bureaucracy.

Plain language advocates have said the bill will save money and government time - and that clear communications are key to a functioning democracy. Other submitters argued the bill would improve accessibility for people with disabilities, elderly people, and those who needed documents translated.

In a colourful, at times heated debate, MPs drew on Shakespeare, Chaucer and Wordsworth, to defend - and excoriate - the bill.

“Be not afraid of plain language,” said MP Glen Bennett, “all of you beautifully educated people, with eloquent spoons in your mouths ... You can still speak your big, wonderful, wonderful, huge words that I don’t have, and I’m OK with that, because this is around accessibility. This is around having language that everyone and anyone can understand.”

Greens MP Teanau Tuiono: “To be or not to be, that is the big question, but on the ‘be’ side they have got 65 votes, and so that’s probably going to happen.”

The bill ultimately passed with support from the Labour, Green and Māori parties.

<https://www.theguardian.com/world/2022/oct/20/new-zealand-passes-plain-language-bill-to-jettison-jargon>

© Aiga Veckalne





Plain Language Bill Order a commercial print Print/Download PDF [237KB]

• enacted

Search within this Bill  SEARCH

**By clauses** | View whole (97KB) | Versions and SOPs

Contents | Previous clause | Next clause | Tag clause | Remove | Previous hit | Next hit

*Rachel Boyack*

## Plain Language Bill

Member's Bill  
70—2

### Contents

- Commentary
- Key
- 1 Title
- 2 Commencement

**Part 1**  
**Preliminary provisions**

- 3 Purpose
- 4 Interpretation
- [4A What is plain language](#)
- [4B What documents must use plain language](#)
- [4C Transitional, savings, and related provisions](#)
- 5 Act binds the Crown

**Part 2**  
**Plain language requirements**

- 6 Relevant documents to use plain language
- 7 [Plain language guidance may must be issued](#)

<https://www.legislation.govt.nz/bill/member/2021/0070/latest/DLM4357602.html?src=qs>



Zviedrijas Karaļa Kārļa XII rīkojums 1713. gadā: "Viņa Augstība Karalis pieprasa Karaliskajai kancelejai visus rakstītos dokumentus censties rakstīt skaidrā, vienkāršā zviedru valodā un, ciktāl tas iespējams, neizmantojot tajos svešvārdus".

Vārda brīvības pamatlikuma 1. pants nosaka, ka ikvienam ir tiesības saņemt pieejamu un saprotamu informāciju.

Vienkāršā valoda ir ietverta arī Valodas likumā.

Publiskās pārvaldes likums nosaka, ka informācijai jābūt uzrakstītai saprotami.

Daļa informatīvo materiālu – tikai vieglajā valodā.



# Vienkāršā valoda Latvijā

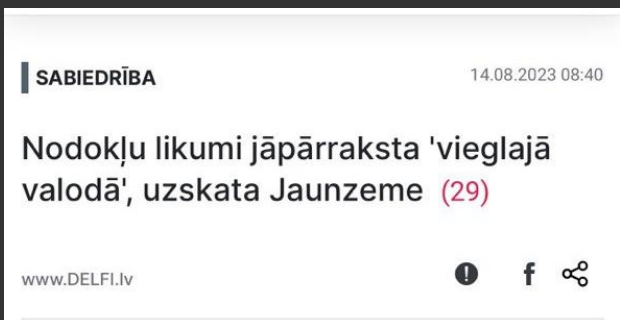


Foto: LETA

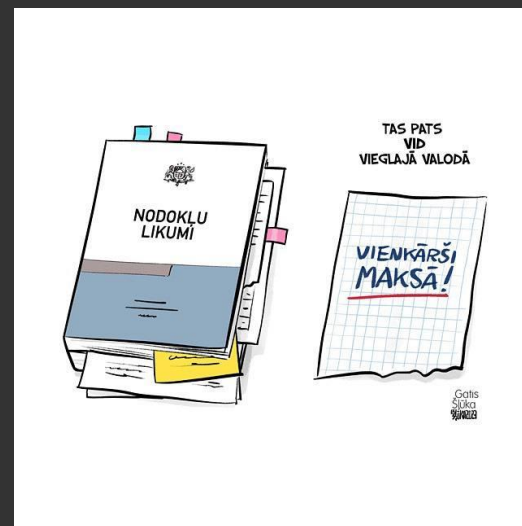
Nodokļu likumi būtu jāpārraksta iedzīvotājiem viegli saprotamā jeb vieglajā valodā, pirmdien intervijā [Latvijas Televīzijas \(LTV\)](#) raidījumā "Rīta panorāma" sacīja Valsts ieņēmumu dienesta (VID) ģenerāldirektore [Ieva Jaunzeme](#).

Viņa teica, ka ir valstis, kurās likumus pārraksta "vieglajā valodā" – lai tie būtu saprotami ikvienam iedzīvotājam.

"Nodokļu likumam ir jābūt tādām, lai to varētu saprast," sacīja Jaunzeme, papildinot, ka Latvijā tieši nodokļu likumi būtu pirmie, kas būtu šādi jāpārraksta, lai tos varētu saprast ikviens cilvēks, arī tas, kuram nav finansista izglītības.

VID gan jau šobrīd ar padomiem un metodikām mēģina izklāstīt likumus vienkāršāk, bet ne vienmēr tas izdodoties.

<https://www.delfi.lv/news/national/politics/nodoklu-likumi-japarraksta-vieglaja-valoda-uzskata-jaunzeme.d?id=55839948>



iestādei risināt aktuālus jautājumus. Sniedzot atbildi, svarīgi, lai klients pilnvērtīgi saprastu vēstules saturu, tāpēc ir būtiski ievērot vienotus principus vēstuļu noformējumā.

Nav pieļaujama situācija, ka klients un valsts pārvaldes iestādes darbinieks runā "dažādās valodās".

Saziņu apgrūtina pārmērīgi oficiāls tonis, gari teikumi, šauri lietoti speciālie termini un vārdi ar neskaidru nozīmi. Atšķirību starp profesionālo žargonu un vienkāršu valodu var raksturot ar piemēru no medicīnas jomas. Proti, ja divi mediķi savā saziņā izmanto profesionālo žargonu, tas ir pieņemami, jo abi saprot šādu vārdu nozīmi. Ja mediķis lieto medicīnisko žargonu saziņā ar pacientu, tas vairs nav pieņemami, jo pacientam ir tiesības uzzināt un saprast visu, kas attiecas uz viņa aprūpi un veselības stāvokli.

Valsts pārvaldes darbiniekiem, sniedzot pakalpojumu, ir jārūpējas par skaidrāku, ciešāku un pilnvērtīgāku komunikāciju ar klientu. Centieni tuvināt valsts pārvaldi iedzīvotājam, sniedzot atbildi vienkāršā un saprotamā veidā, izmantojot lietišķus un skaidrus valodas līdzekļus, palīdzēs nojaukt iedomāto "mūri", veicinās sadarbību un nodrošinās klientorientētu valsts pārvaldes darbību.

*"Lasot garu garos skaidrojumu sakarā ar jauno Rīgas attīstības plānu, kur vārdi savērpti brīžiem pilnīgi neatšķetināmā mudžeklī (kādreiz smējāties un ironizējām par padomju birokrātu valodu, taču latviešu birokrāti, manuprāt, viņus ir pārtrumpojuši!), liekas, ka šis mudžeklis savirpināts ar nodomu – lai pēc iespējas mazāk būtu skaidrības par kādu konkrētu jautājumu, ja nu gadījumā kāds vienkāršs pilsonis vēlētos šajā sakarībā ko iebilst."*

Piemēram, par valdības deklarāciju sniegts šāds viedoklis<sup>2</sup>:

*"Teksts ir uzrakstīts ierēdniecībai saturiski un stilistiski raksturīgi, sausi un visai nekonkrēti (..)."*

## Valsts kancelejas "Vēstuļu rakstīšanas vadlīnijas"

FINANŠU  
NOZARES  
ASOCIĀCIJA

VADLĪNIJAS  
**FINANŠU PAKALPOJUMU  
PIEKĻŪSTAMĪBA**

ATTĪSTĪBA. TEHNOLOĢIJAS. ATBILSTĪBA.

<https://saite.lv/DuMH>

© Aiga Veckalne

# Latvijas Banka sagatavojuši priekšlikumus apdrošināšanas pakalpojumu sniegšanas pilnveidei

Publicēts: 09.09.2024.

Latvijas Banka ir izstrādājusi priekšlikumus apdrošināšanas pakalpojumu sniegšanas pilnveidei un atbildīgās ministrijas – Ekonomikas ministriju un Finanšu ministriju – iepazīstinājusi ar nepieciešamajām izmaiņām normatīvajos aktos. To apstiprināšana un piemērošana veicinās skaidrākas, precīzākas un saprotamākas informācijas sniegšanu apdrošinājuma ņēmējiem apdrošināšanas pakalpojumu iegādes laikā.

<https://www.bank.lv/aktualitates-banklv/zinas-un-raksti/jaunumi/17033-latvijas-banka-sagatavojuši-priekšlikumus-apdrošināšanas-pakalpojumu-sniegšanas-pilnveidei>

<https://saite.lv/dCXq>

1 Skaidrība un vienkāršība								
1.1.	Vai noteikumi ir rakstīti vienkāršā valodā, izvairoties no juridiskā žargona un birokrātiskas jeb ierēdnieciskas izteiksmes?		3	4	2	3	4	5
	Valoda ir skaidra un viegli saprotama plašai sabiedrībai, juridiskā žargona un birokrātiskas izteiksmes tekstā nav.	5						
	Tekstā gandrīz nav juridiskā žargona; ir tikai daži sarežģītas valodas piemēri.	4						
	Vietām ir izmantots juridiskais žargons un birokrātiska izteiksme, taču kopējā nozīme joprojām ir	3						
	Bieža juridiskā žargona un birokrātiskas izteiksmes lietošana; teksta izpratne prasa zināmas pū	2						
	Tekstu galvenokārt veido juridiskais žargons un birokrātiska izteiksme; grūti saprotams lasītājam, kas nav jurists vai jomas speciālists.	1						
1.2.	Vai teikumu un rindkopu struktūra ir vienkārša, skaidra un nepārprotama?		2	4	2	3	5	5
	Teikumi un rindkopas ir kodolīgi, skaidri un viegli saprotami; nav nevajadzīgi izmantota nolieguma izteiksme; ir saskaņoti locījumi un pareizi izmantoti prievārdi.	5						
	Lielākā daļa teikumu ir vienkārši, ar retām sarežģītām konstrukcijām (piemēram, vairāki paligteikumi vienā teikumā; nepareizi novietots apzīmētāja paligteikums; “un/vai”	4						
	Vairāki teikumi iekšējās vārdi, lai tie saprotu	3						

# VIEGLĀ VALODA

## ROKASGRĀMATA



<https://saite.lv/Jpl>



### Saturs

Rokasgrāmatas ievads un pateicības vārdi .....	4
Ziņas par rokasgrāmatas autoriem .....	7
Dite Liepa, Velga Polinska <b>Vieglā valoda: starptautiskā pieredze un labā prakse</b> .....	8
Dite Liepa <b>Vieglā valoda Latvijā</b> .....	34
Gunta Roziņa, Indra Karapetjana <b>Nozīmes radišana un netieši izteikta nozīme tekstveida komunikācijā: teorētisks skatījums uz valodas traucējumiem klīniskās pragmatikas kontekstā</b> .....	56
Gunta Anča, Irina Meļņika, Ērika Pičukāne <b>Mērķgrupas</b> .....	63
Gunta Anča, Dite Liepa, Irina Meļņika <b>Vieglās valodas teksta veidošanas pamatprincipi</b> .....	82
Velga Polinska <b>Vizuālā modalitāte – satura dizaina ietekme uz teksta lasāmību</b> .....	92
Dite Liepa <b>Tekstu veidošana (tulkošana, adaptācija) vieglajā valodā</b> .....	103
Tatjana Knapa ( <i>Tatjana Knapp</i> ) <b>Informācijas izvērtēšana: procesa un rezultāta kvalitātes nodrošināšana vieglajā valodā</b> .....	133





NACIONĀLAIS  
ATTĪSTĪBAS  
PLĀNS 2020



EIROPAS SAVIENĪBA  
Eiropas Sociālais  
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

ESF projekts “Justīcija attīstībai” (Nr. 3.4.1.0/16/I/001)

Latviešu valoda  
tiesu nolēmumos  
Rokasgrāmata

<https://www.ta.gov.lv/lv/media/217/download>



Vēstuļu rakstīšanas  
**VADLĪNIJAS**



Valsts kanceleja

## II. VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

7. Piesakoties Pakalpojumam un/vai noslēdzot Pakalpojumu līgumu, un/vai izmantojot Pakalpojumu, Klients piekrīt Vispārējiem darījumu noteikumiem, Pakalpojumu noteikumiem un Cenrādim.

8. Vispārējie darījumu noteikumi, Pakalpojumu noteikumi un Cenrādis ir neatņemama Pakalpojumu līguma sastāvdaļa. Vispārējie darījumu noteikumi ir viens Bankas dokuments (attiecināms uz Klientiem, kurus apkalpo Luminor Igaunija, Latvijas filiāle un Lietuvas filiāle), bet Pakalpojumu noteikumi, Pakalpojumu līgums un Cenrādis ir katrai valstij pielāgoti dokumenti (Klientiem, kurus apkalpo Luminor Igaunija, tiek piemēroti Pakalpojumu noteikumi, Pakalpojumu līgums un Cenrādis, kurus nodrošina Luminor Igaunija; Klientiem, kurus apkalpo Latvijas filiāle, tiek piemēroti Pakalpojumu noteikumi, Pakalpojumu līgums un Cenrādis, kurus nodrošina Latvijas filiāle; Klientiem, kurus apkalpo Lietuvas filiāle, tiek piemēroti Pakalpojumu noteikumi, Pakalpojumu līgums un Cenrādis, kurus nodrošina Lietuvas filiāle).

9. Gadījumā, ja rodas pretrunas starp tādu dažādu dokumentu noteikumiem, kas ir Pakalpojumu līguma daļa, jāievēro šāda dokumentu juridiskā spēka hierarhija (t.i., noteikumi, kas norādīti 9.1. punktā minētajā dokumentā, prevalē pār noteikumiem, kas norādīti 9.2., 9.3. un 9.4. punktā minētajos dokumentos; noteikumi, kas norādīti 9.2. punktā minētajā dokumentā, prevalē pār noteikumiem, kas norādīti 9.3. un 9.4. punktā minētajos dokumentos, utt.):

- 9.1. Pakalpojumu līgums;
- 9.2. Cenrādis;
- 9.3. Pakalpojumu noteikumi;
- 9.4. Vispārējie darījumu noteikumi.

10. Banka var nodrošināt Vispārējo darījumu noteikumu, Pakalpojumu noteikumu un Cenrāža izsniegšanu Klientam, publicējot tos Bankas tīmekļa vietnē, par to attiecīgi informējot Klientu un/vai izvietojot tos Bankas klientu apkalpošanas zonā un/vai nosūtīt vai izsniegt šo dokumentu kopijas Klientam un/vai citā Bankas izvēlēta veidā.

11. Ja kāda no Pakalpojumu līguma, Cenrāža, Pakalpojumu noteikumu un / vai Vispārējo darījumu noteikumu normām ir spēkā neesoša vai zaudē spēku, tas neietekmē pārējo attiecīgā

## II. GENERAL PROVISIONS

7. When applying for a Service and/or entering into a Service Agreement and/or using a Service, the Customer accepts the General Business Terms, the Service Terms and the Price List.

8. The General Business Terms, the Service Terms and the Price List comprise an integral part of the Service Agreement. General Business Terms is one single document of the Bank (applicable to the Customers serviced by Luminor Estonia, Latvian Branch and Lithuanian Branch), but the Service Terms, the Service Agreement and the Price List are country based documents (for Customers serviced by Luminor Estonia the Service Terms, the Service Agreement and the Price List made available by Luminor Estonia shall be applied, for Customers serviced by Latvian Branch the Service Terms, the Service Agreement and the Price List made available by Latvian Branch shall be applied, for Customers serviced by Lithuanian Branch the Service Terms, the Service Agreement and the Price List made available by Lithuanian Branch shall be applied).

9. In case conflicts arise between the provisions of different documents which are part of Service Agreement, the following hierarchy of the legal force of the documents shall be observed (i.e. provisions of the document specified in Clause 9.1 shall prevail over provisions of the documents specified in Clauses 9.2, 9.3 and 9.4; provisions of the document specified in Clause 9.2 shall prevail over the provisions of the documents specified in Clauses 9.3 and 9.4; etc.):

- 9.1. the Service Agreement;
- 9.2. the Price List;
- 9.3. Service Terms;
- 9.4. General Business Terms.

10. The Bank may present the General Business Terms, the Service Terms and the Price List to the Customer by publishing them on the Bank's website and providing reference to the Customer and/or by presenting them at a customer service area of the Bank and/or by sending or handing over copies thereof to the Customer and/or by other means selected by the Bank.

11. Should any of the provisions of the Service Agreement, Price List, Service Terms and/or General Business Terms be or become void, the validity of the rest of the provisions of the respective

<https://www.luminor.lv/sites/default/files/docs/noteikumi/luminor-general-business-terms-01-09-2020.pdf>

between the age wording of rs serviced by ed by Latvian by Lithuanian



Luminor Vispārējie darījumu noteikumi, spēkā līdz 29.02.2024.



Luminor Vispārējie darījumu noteikumi, spēkā no 01.03.2024.

## SATURS

1. Kas mēs esam? .....	4
2. Kas ir šis dokuments? .....	5
3. Kā sākt lietot mūsu pakalpojumus?.....	6
4. Kādi dokumenti piemērojami Jūsu attiecībām ar mums?.....	6
5. Kā mēs Jūs informēsim par mūsu starpā noslēgtajam līgumam piemērojamiem noteikumiem?.....	7
6. Kas Jums jāzina par drošību? .....	7
7. Kas ir distances līgums un kas Jums par to jāzina?.....	7
8. Kā Jūs varat atteikties no distances līguma? .....	8
9. Vai mēs veiksīm Jūsu iepriekšēju pārbaudi?.....	8
10. Kādas ir prasības dokumentiem, ko iesniedzat mums?.....	9
11. Kas notiek, ja Jūs nesadarbojaties ar mums? .....	9
12. Kādu ar ilgtspēju saistītu informāciju mēs no Jums varam pieprasīt? .....	10
13. Vai Jums ir tiesības iecelt pārstāvi ar tiesībām rīkoties Jūsu vārdā?.....	10
14. Kā Jūs varat sazināties ar mums?.....	11
15. Kā mēs sazināsimies ar Jums? .....	11
16. Kad korespondence ir uzskatāma par saņemtu? .....	11
17. Kādas valodas mēs izmantosim savstarpējai saziņai?.....	12
18. Cik daudz Jums jāmaksā par mūsu sniegtajiem pakalpojumiem?.....	12
19. Vai mēs sniedzam nodokļu vai juridiskas konsultācijas? .....	13
20. Kā mēs iekasēsim no Jums pakalpojumu maksu? .....	13
21. Vai mums ir ieskaīta tiesības? .....	14
22. Kādas nacionālās vai starptautiskās sankcijas mēs ievērojam, un vai Jums ir pienākums ievērot kādas noteiktās sankcijas? .....	14
23. Vai mēs varam ierobežot vai atteikt mūsu pakalpojumu sniegšanu?.....	15
24. Kā mēs vai Jūs varam izbeigt līgumu?.....	15
25. Vai ir papildu gadījumi, kad mēs varam izbeigt līgumu?.....	16

## 8. KĀ JŪS VARAT ATTEIKTIES NO DISTANCES LĪGUMA?

Ja esat patērētājs, noteiktos gadījumos Jums var būt ar likumu noteiktas atteikuma tiesības. Tas nozīmē, ka šajos konkrētajos gadījumos Jums ir tiesības tālāk norādītā atteikuma termiņa laikā atteikties no distances līguma. Taču Jums būs jānorēķinās par pakalpojumiem, ko jau būsim Jums snieguši.

Ja vēlaties izmantot savas atteikuma tiesības, Jums par to jāpaziņo mums atteikuma termiņa laikā. Atteikuma termiņš ir četrpadsmit dienu periods kopš:

- distances līguma noslēgšanas ar mums vai
- brīža, kad saņēmāt distances līguma noteikumus un citu obligāto informāciju, ja to saņēmāt pēc līguma noslēgšanas ar mums.

Jūs varat iesniegt atteikuma paziņojumu pa pastu, e-pastu, izmantojot digitālos kanālus vai personiski, ierodoties mūsu klientu apkalpošanas vietā. Jums jāparaksta šis paziņojums pašrocīgi vai ar drošu elektronisko parakstu.

Atteikuma termiņa nokavēšanas gadījumā no distances līguma varat atteikties tikai likumā vai distances līgumā noteiktajos gadījumos.

## 9. VAI MĒS VEIKSIM JŪSU IEPRIEKŠĒJU PĀRBAUDI?

Mums ir pienākums veikt un mēs veiksīm Jūsu izpēti. Šāda izpēte var ietvert Jūsu darījumu partneru un darījumu izpēti. Mēs veiksīm izpēti saskaņā ar likumā noteiktajām prasībām un mūsu iekšējo politiku. Lai to izdarītu, mēs varam lūgt Jums sniegt informāciju un dokumentus, piemēram:

- Jūsu nodokļu rezidences valsti;
- Jūsu adresi;
- Jūsu nodokļu maksātāja numuru;
- Jūsu darījumus apliecināšus dokumentus, tostarp dokumentus par darījumu attiecībām ar Jūsu partneri;
- dokumentus, kas apliecina Jūsu ienākumu un līdzekļu avotu;
- dokumentus, kas apliecina Jūsu pārvaldības un īpašnieku struktūru;
- informāciju par to, vai Jūs ievērojat sankcijas, kuras ievērojam mēs.

Jums jāiesniedz pieprasītā informācija mūsu noteiktajā formātā un termiņā.

## Mājokļa apdrošināšanas noteikumi



<https://saite.lv/QQAO>

## Saturs

Termini.....	4
Būves un ledzīves apdrošināšana .....	4
Būves apdrošināšana .....	4
ledzīves apdrošināšana .....	6
Kādi notikumi ir apdrošināti Būves un ledzīves apdrošināšanā .....	7
Avārijas diennakts palīdzība apdrošinātajai Būvei .....	10
Kā rīkoties, ja noticis negadījums.....	11
Zaudējumu atlīdzināšanas principi .....	11
Apdrošināšanas atlīdzība .....	12
Pašrisks.....	13
Atlīdzināmie papildu izdevumi.....	13
Civiltiesiskās atbildības apdrošināšana .....	14
Kas ir apdrošināts .....	14
Izņēmumi .....	14
Kā rīkoties, ja noticis negadījums.....	15
Zaudējumu atlīdzināšanas principi .....	15
Apdrošināšanas atlīdzība .....	15
Apdrošināšanas līguma noslēgšana .....	16
Apdrošināšanas prēmijas maksājumi .....	17
Apdrošināšanas līguma izbeigšana.....	17
Starptautiskās sankcijas .....	17
Paziņojumi .....	18
Personas datu apstrāde un konfidencialitāte .....	18
Piemērojamie tiesību akti un apdrošināšanas uzraudzība .....	19
Strīdu risināšanas kārtība.....	19



## Kādi notikumi ir apdrošināti Būves un ledzīves apdrošināšanā

Mēs piedāvājam plašu un drošu visu risku apdrošināšanu. Izņēmumi ir noteikti atsevišķi šajā sadaļā.

Visi notikumi, kas nav noteikti kā izņēmumi, ir apdrošināti saskaņā ar Jūsu Apdrošināšanas līgumu.

### Visu risku apdrošināšana un izņēmumi

Mēs apdrošinām visus pēkšņus un neparedzētus ārējos notikumus, kas tiešā veidā ietekmē Apdrošināšanas objektu un kā rezultātā Apdrošināšanas objekts tiek bojāts, iet bojā, tiek nozagts vai nolaupīts.

Mēs neapdrošinām un Apdrošināšanas atlīdzību neizmaksāsim par notikumiem, kurus izraisa šādi cēloņi, notikumi, apstākļi, darbības, vai bojājumiem, kuri rodas sakarā ar:

- ilgstošiem procesiem, dabisko nolietojumu, nodilumu, trūdēšanu, koroziju, kaļķakmeni;

Tomēr: Mēs atlīdzināsim zaudējumus, ko radījis ugunsgrēks, sprādziens vai ūdens noplūde no cauruļvada iepriekšminēto cēloņu dēļ, bet neatlīdzināsim par Apdrošināšanas objekta daļu, kas radīja zaudējumus.

Piemērs: ja korozijas dēļ plīst caurule un ūdens sabojā grīdu un mēbeles, tad Mēs atlīdzināsim grīdas un mēbeļu remonta izdevumus, bet ne plīsušās caurules atjaunošanas vai nomaiņas izmaksas.

<https://saite.lv/QQA0>

## ledzīves apdrošināšana

ledzīve ir Apdrošināšanas vietā esošais kustamais īpašums. ledzīve ir apdrošināta tikai tad, ja tā ir norādīta Polise kā Apdrošināšanas objekts.

ledzīve ir apdrošināta Polise norādītās Apdrošinājuma summas apmērā par katru Apdrošināšanas gadījumu, ievērojot šādus ierobežojumus un īpašos nosacījumus:

- mākslas darbi, vērtslietas (tai skaitā juvelierizstrādājumi, dārgmetāli un rokas pulksteņi) un senlietas (priekšmeti vecāki par 70 gadiem) ir apdrošinātas 25% apmērā no ledzīves Apdrošinājuma summas.
- ledzīve, kas glabājas pagalmā, atsevišķā mantu novietnē, pagrabā, Palīgēkā vai Pirts ēkā, kas atrodas Apdrošināšanas vietā un ko izmantojat tikai Jūs, ir apdrošināta 25% apmērā no ledzīves Apdrošinājuma summas.
- neiebūvētie celtniecības materiāli (piemēram, kriegēļi, caurules, krāsa, parkets, vadi), neuzstādītais aprīkojums (piemēram, santehnika, gaisa kondicionieris, apkures sistēma) un instrumenti ir apdrošināti 25% apmērā no ledzīves Apdrošinājuma summas. Šādi priekšmeti ir apdrošināti tikai tad, ja tie glabājas Būvē.
- ledzīve, kas atrodas ārpus Apdrošināšanas vietas Latvijas Republikas teritorijā, ir apdrošināta 5% apmērā no ledzīves Apdrošinājuma summas. Šāda ledzīve ir apdrošināta, ja Apdrošināšanas gadījuma brīdī tā ir Jūsu tiešā uzraudzībā.

Tomēr apdrošināts ir arī:

- velosipēds, skrejriteņis vai bērnu ratiņi, kas ir atstāti bez tiešas uzraudzības un ir pieslēgti ar drošības līdzekļiem pie stacionāra, nekustīga objekta. Tas attiecas arī uz daudzdzīvokļu ēkas kāpņu telpu, koplietošanas mantu glabātavu, kopēju garāžu;
- ledzīve, kas atstāta aizslēgtā transportlīdzeklī tā, lai tā nebūtu redzama no transportlīdzekļa ārpuses;
- ledzīve, kas glabājas iznomātā mazizmēra noliktavā (līdz 10 m<sup>2</sup>), kura atrodas ārpus Apdrošināšanas vietas un ir iznomāta no profesionāla noliktavu nomas pakalpojumu sniedzēja.

- Nauda, kas atrodas Dzīvojamajā mājā vai Dzīvoklī, ir apdrošināta apmērā līdz 500 eiro.

Apdrošinot ledzīvi, nav apdrošināts:

- mobilais tālrunis un planšetdators, kas ir vecāks par 2 gadiem, klēpjators, kas ir vecāks par 4 gadiem (tajā skaitā darba devēja nodrošinātais). Priekšmeta vecumu skaita no jaunas preces iegādes datuma. Ja iegādes datumu nav iespējams noteikt, Mēs ņemsim vērā konkrētā modeļa izlaidšanas datumu.
- motorizēts sauszemes transportlīdzeklis (neatkarīgi no tā, vai tas ir vai nav paredzēts izmantošanai ceļu satiksmē) un tam uzstādītās papildierīces;
  - Tomēr: apdrošināta ir dārza tehnika ar jaudu līdz 25 zirgspēkiem, zāles pļaušanas robots, elektriskais velosipēds, skrejriteņis, girošķūteris un ratiņkrēsls.
- piekabe;
  - Tomēr: apdrošināta ir vieglā piekabe ar pašmasu līdz 500 kg, kamēr tā atrodas Apdrošināšanas vietā;
- ūdens transportlīdzeklis un tam uzstādītais papildaprīkojums;
  - Tomēr: apdrošināta ir laiva garumā līdz 5 m, kamēr tā atrodas Apdrošināšanas vietā, un laivas dzinējs ar jaudu līdz 25 zirgspēkiem, kas atrodas slēgtā Būvē Apdrošināšanas vietā.

Rakstīt  
lasītājam

